

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL EUROPOS PRISITAIKYMO PRIE GLOBALIZACIJOS PADARINIŲ FONDO
LĖŠŲ NAUDOJIMO SĄLYGŲ IR TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2017 m. birželio 30 d. Nr. A1-345
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. spalio 5 d. nutarimo Nr. 979 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą“ 1.1.5 papunkčiu:

1. T v i r t i n u Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų naudojimo sąlygų ir tvarkos aprašą (pridedama).
2. P a v e d u šio įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.
3. Šis įsakymas įsigalioja 2017 m. liepos 1 d.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2017 m. birželio 30 d. įsakymu
Nr. A1-345

EUROPOS PRISITAIKYMO PRIE GLOBALIZACIJOS PADARINIŲ FONDO LĖŠŲ NAUDOJIMO SĄLYGŲ IR TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų naudojimo sąlygų ir tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo (toliau – fondas) lėšų naudojimo sąlygas ir tvarką.

2. Fondas įsteigtas vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1309/2013 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo (2014–2020 m.), kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1927/2006 (OL 2013 L 347, p. 855) (toliau – reglamentas), o aprašo įgyvendinimo laikotarpis susietas su fondo finansine programa nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

3. Fondo lėšų naudojimo tikslas – teikti vienkartinę paramą darbuotojams, praradusiems darbą dėl globalizacijos sukeltų esminių pasaulio prekybos struktūrinių pokyčių arba pasaulio finansų ar ekonomikos krizės ir atitinkantiems aprašo 4 punkte nurodytus reikalavimus (toliau – bedarbis), siekiant palengvinti jų grįžimą į darbo rinką. Fondo parama negali viršyti 60 procentų fondo lėšomis bendrai finansuojamam projektui įgyvendinti skirtos lėšų sumos.

4. Fondo lėšomis parama teikiama asmeniui, kuriam užsiregistravus teritorinėje darbo biržoje suteiktas bedarbio statusas ir kuris:

4.1. atleistas iš darbo:

4.1.1. pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – Darbo kodeksas) 57 ar 59, ar 62 straipsnį;

4.1.2. pagal Darbo kodekso 54 ar 56 straipsnį, po teismo nutarties iškelti darbdaviui bankroto bylą arba kreditorių susirinkimo nutarimo bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka įsiteisėjimo dienos;

4.1.3. kitais Darbo kodekso ir kitų darbo santykius reguliuojančių įstatymų nustatytais pagrindais, išskyrus Darbo kodekso 58 ir 60 straipsniuose nurodytus pagrindus, dėl nepriklausančių nuo darbuotojo aplinkybių įmonėje, įstaigoje, organizacijoje ir kitoje organizacinėje struktūroje, iš kurios teritorinėje darbo biržoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka gautas pranešimas apie numatomą grupės darbuotojų atleidimą;

4.2. buvo savarankiškai dirbęs asmuo, įdarbinęs ne daugiau nei 10 darbuotojų, atleistas aprašo 4.1.1 ar 4.1.3 papunktyje nurodytais pagrindais.

5. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme (toliau – Užimtumo įstatymas) apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS FONDO LĖŠŲ NAUDOJIMO TIKSLAI IR SĄLYGOS

6. Fondo lėšos naudojamos:

6.1. Užimtumo įstatyme nustatytoms aktyvios darbo rinkos politikos priemonėms įgyvendinti;

6.2. Užimtumo įstatyme nustatytoms darbo rinkos paslaugoms teikti;

6.3. vienkartinėi įsidarbinimo išmokai mokėti;

6.4. išmokai darbo užmokesčio skirtumui kompensuoti;

6.5. išmokai šeimos narių priežiūros paslaugoms kompensuoti;

6.6. išmokai verslumui skatinti;

6.7. išmokai kvalifikacijos kėlimo išlaidoms kompensuoti;

6.8. parengiamajai, valdymo, informavimo ir viešinimo, kontrolės ir ataskaitų teikimo veiklai, susijusiai su fondo lėšų naudojimu, vykdyti.

7. Fondo lėšos Užimtumo įstatyme nustatytoms aktyvios darbo rinkos politikos priemonėms įgyvendinti naudojamos socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytais sąlygomis ir tvarka.

8. Fondo lėšos Užimtumo įstatyme nustatytoms darbo rinkos paslaugoms teikti naudojamos socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytais sąlygomis ir tvarka.

9. Vienkartinės įsidarbinimo išmokos tikslas – skatinti bedarbį savarankiškai įsidarbinti per kuo trumpesnę laiką nuo atleidimo iš darbo dienos. Ši išmoka, kurios dydis – 3 minimaliosios mėnesinės algos (toliau – MMA), išmokama bedarbiui, jeigu jis atitinka visas šias sąlygas:

9.1. ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos įsidarbino pagal neterminuotą darbo sutartį ar terminuotą darbo sutartį ilgiau nei 6 mėnesiams;

9.2. nuo įsidarbinimo dienos nedalyvauja įgyvendinant aktyvios darbo rinkos politikos priemones;

9.3. nuo įsidarbinimo dienos nepertraukiamai dirbo ilgiau nei 6 mėnesius.

10. Išmokos darbo užmokesčio skirtumui kompensuoti tikslas – skatinti bedarbį įsidarbinti naujoje darbovietėje tais atvejais, kai darbo užmokestis naujoje darbovietėje mažesnis už paskutinėje darbovietėje buvusį vidutinį darbo užmokestį, bet ne didesnis nei 5 MMA. Ši išmoka, kuri negali būti didesnė kaip 0,5 MMA, mokama bedarbiui kas mėnesį 6 mėnesius, pradedant mokėti po 6 mėnesių nuo įsidarbinimo dienos, jeigu jis atitinka visas šias sąlygas:

10.1. įsidarbino pagal neterminuotą darbo sutartį ar terminuotą darbo sutartį ilgiau nei 6 mėnesiams;

10.2. nuo įsidarbinimo dienos nedalyvauja įgyvendinant aktyvios darbo rinkos politikos priemones;

10.3. jam nėra paskirta vienkartinė įsidarbinimo išmoka.

11. Išmokos šeimos narių priežiūros paslaugoms kompensuoti tikslas – skatinti bedarbius, auginančius vaiką (vaikus) iki 8 metų arba slaugančius neįgalius šeimos narius, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis, sugrįžti į darbo rinką. Šeimos nariais laikomi sutuoktinis, vaikai (įvaikiai), jų tėvas (įtėvis) ir motina (įmotė). Ši išmoka mokama kas mėnesį bedarbiui, kuriam nebuvo paskirta išmoka darbo užmokesčio skirtumui kompensuoti:

11.1. iki jis įsidarbina, bet ne ilgiau kaip 3 mėnesius nuo sprendimo skirti išmoką priėmimo dienos – 0,2 MMA per mėnesį dydžio;

11.2. įsidarbinusiam pagal neterminuotą darbo sutartį arba terminuotą darbo sutartį ilgiau nei 6 mėnesiams ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos – 6 mėnesius 1 MMA per mėnesį dydžio.

12. Išmokos verslumui skatinti tikslas – sudaryti sąlygas bedarbiui pačiam susikurti darbo vietą. Išmokos verslumui skatinti dydis – ne daugiau kaip 15 MMA. Išmoka verslumui skatinti gali būti skiriama padengti šioms išlaidoms:

12.1. mokymo ir (ar) konsultavimo verslo steigimo ir (ar) organizavimo klausimais paslaugoms įsigyti, kai minėtos paslaugos teikiamos subjektų, turinčių formaliojo profesinio mokymo licenciją;

12.2. verslo liudijimo ir su jo įsigijimu susijusiems mokesčiams sumokėti, privalomojo sveikatos draudimo įmokoms bei valstybinio socialinio draudimo pensijų įmokoms kompensuoti, tačiau ne ilgiau kaip 12 mėnesių;

12.3. pradedantiems individualią veiklą pagal individualios veiklos pažymą – privalomojo sveikatos draudimo įmokoms bei valstybinio socialinio draudimo pensijų įmokoms kompensuoti, tačiau ne ilgiau kaip 12 mėnesių;

12.4. labai mažai įmonei, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, įsigyti ar įsteigti;

12.5. įrenginiams, įrangai ir (ar) kitoms darbo priemonėms, reikalingoms darbo vietos funkcionavimui užtikrinti, pirkti ir (ar) nuomotis, montuoti ir (ar) pritaikyti, jei šios išlaidos pagrįstos detalio, su teritorine darbo birža suderinta sąmata;

12.6. medžiagoms, žaliavoms ir kitoms priemonėms, naudojamoms įsteigtoje darbo vietoje, pirkti, jei šios išlaidos pagrįstos detalio, su teritorine darbo birža suderinta sąmata. Išmokos dalis šioms išlaidoms negali viršyti 50 procentų visos skiriamos išmokos;

12.7. patalpoms remontuoti, kai to reikia darbo vietai įrengti, jei šios išlaidos pagrįstos detalio, su teritorine darbo birža suderinta sąmata. Išmokos dalis šioms išlaidoms negali viršyti 50 procentų visos skiriamos išmokos.

13. Aprašo 12.5, 12.6 ir 12.7 papunkčiuose nurodytos išlaidos pripažįstamos tinkamomis tik tokiais atvejais, jeigu jas patiria bedarbis, turintis verslo liudijimą ar pradedantis individualią veiklą pagal individualios veiklos pažymą. Asmuo laikomas pradedančiu individualią veiklą pagal individualios veiklos pažymą, kai jis yra užsiregistravęs teritorinėje darbo biržoje ir gavęs individualios veiklos pažymą.

14. Išmokos kvalifikacijos kėlimo išlaidoms kompensuoti tikslas – padėti bedarbiui, turinčiam aukštąjį išsilavinimą, patobulinti turimą profesinę kvalifikaciją, įgyti naujų kompetencijų, padedančių jam įsitvirtinti darbo rinkoje. Išmoka kvalifikacijos kėlimo išlaidoms kompensuoti negali viršyti 6 MMA. Ši išmoka gali būti mokama avansu – iki 50 procentų skiriamos išmokos sumos, jeigu pagal mokymo sutartį bedarbis švietimo įstaigai turi sumokėti avansą.

15. Išlaidų parengiamajai, valdymo, informavimo ir viešinimo, kontrolės ir ataskaitų teikimo veiklai vykdyti dydis nustatomas kiekvienu atveju paraiškoje gauti fondo paramą.

16. Reglamento 7 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytos išmokos negali viršyti 35 procentų bedarbių individualiems poreikiams pritaikytų paslaugų paketo (t. y. individualių paslaugų paketo, nustatyto kiekvienam projekto dalyviui atsižvelgiant į sudarytą individualų veiklos planą) sąnaudų. Reglamento 7 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytos išmokos kompensuojamos siekiant, kad bedarbiai aktyviai dalyvautų darbo paieškose arba mokymosi veikloje.

III ŠKYRIUS FONDO LĖŠŲ NAUDOJIMAS

17. Aprašo 6.3–6.7 papunkčiuose nurodytos išmokos gali būti pradėtos mokėti po to, kai Lietuvos Respublikos ūkio ministerija pateikia Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos

ir darbo ministerijai išvadą, pagrindžiančią darbuotojų atleidimo ar darbo veiklos nutraukimo sąsają su esminiais pasaulio prekybos struktūriniais pokyčiais, rimtais vietos, regioninės ir nacionalinės ekonomikos sutrikdymais, kuriuos sukėlė globalizacija ar besitęsianti pasaulinė finansų ir ekonomikos krizė, ar nauja pasaulinė finansų ir ekonomikos krizė, ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija raštu paveda Lietuvos darbo biržai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Lietuvos darbo birža) parengti paraišką gauti fondo paramą. Iki gaunama fondo parama, išmokos mokamos iš nacionalinių lėšų. Europos Komisijai atmetus paraišką gauti fondo paramą, lėšos, skirtos paraiškoje numatytoms priemonėms finansuoti, skiriamos iš nacionalinių lėšų.

18. Aprašo 6.3–6.7 papunkčiuose nurodytos išmokos kiekvienam bedarbiui teritorinės darbo biržos direktoriaus ar jo įgalioto valstybės tarnautojo sprendimu skiriamos individualiai, atsižvelgiant į sudarytą individualų užimtumo veiklos planą, bedarbio pateiktą prašymą ir atitinkamai išmokai gauti reikalingus dokumentus.

19. Bedarbis, norintis gauti kurią nors iš aprašo 6.3–6.7 papunkčiuose nurodytų išmokų, turi:

19.1. pateikti teritorinei darbo biržai Lietuvos darbo biržos direktoriaus nustatytos formos prašymą;

19.2. pasirašyti su teritorine darbo birža individualų veiklos planą.

20. Bedarbis, norintis gauti aprašo 6.3–6.7 papunkčiuose nurodytas išmokas, kartu su aprašo 19 punkte nurodytais dokumentais turi papildomai pateikti:

20.1. darbo sutartį (aprašo 6.3, 6.4 ir 6.5 papunkčiuose (išskyrus aprašo 11.1 papunktyje nurodytą atvejį) nurodytais atvejais);

20.2. pažymą iš paskutinės darbovietės apie gautą paskutinių dviejų ketvirčių vidutinį darbo užmokestį (aprašo 6.4 papunktyje nurodytu atveju);

20.3. vaiko (-ų) gimimo faktą patvirtinantį (-ius) dokumentą (-us) ar kitą (-us) tėvystės (motinystės) ryšius patvirtinantį (-ius) dokumentą (-us), jeigu bedarbis augina vaiką (-us) iki 8 metų (aprašo 6.5 papunktyje nurodytu atveju);

20.4. savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą dėl asmens paskyrimo globėju (rūpintoju), teismo sprendimą dėl asmens paskyrimo globėju (rūpintoju) arba dokumentą, patvirtinantį, kad slaugomas asmuo yra šeimos narys, arba atstovavimo teisę ar santuokos faktą patvirtinantį dokumentą, jeigu bedarbis slaugo neįgalų šeimos narį (aprašo 6.5 papunktyje nurodytu atveju);

20.5. specialiojo nuolatinės slaugos poreikio nustatymo pažymą, jeigu bedarbis slaugo neįgalų šeimos narį, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis (aprašo 6.5 papunktyje nurodytu atveju);

20.6. vaiko (-ų) iki 8 metų ar neįgalaus šeimos nario priežiūros paslaugų teikimo sutartį, jeigu bedarbis perka priežiūros paslaugas (aprašo 6.5 papunktyje nurodytu atveju);

20.7. mokymo ir (ar) konsultavimo verslo steigimo ir (ar) organizavimo klausimais paslaugų teikimo sutartį (aprašo 12.1 papunktyje nurodytu atveju);

20.8. verslo liudijimą, mokėjimo kvitą ar kitą dokumentą, patvirtinantį, kad sumokėtas gyventojų pajamų mokestis už verslo liudijimo išdavimą (aprašo 12.2 papunktyje nurodytu atveju);

20.9. individualios veiklos pažymą (aprašo 12.3 papunktyje nurodytu atveju);

20.10. dokumentus, patvirtinančius, kad sumokėtos privalomojo sveikatos draudimo ir valstybinio socialinio draudimo pensijų įmokos (aprašo 12.2 ir 12.3 papunkčiuose nurodytais atvejais);

20.11. įmonės pirkimo–pardavimo sutarties išrašą, neįtraukiant informacijos, kuri įmonės pirkimo–pardavimo sutarties šalių sutarimu laikoma konfidencialia, arba trumpąjį

(identifikacinių duomenų) Juridinių asmenų registro išrašą apie juridinį asmenį, dokumentą (-us), patvirtinantį (-ius), kad įmonė atitinka labai mažos įmonės požymius, nurodytus Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, ir dokumentą, patvirtinantį, kad sumokėtas mokestis už įmonės įsteigimą (aprašo 12.4 papunktyje nurodytu atveju);

20.12. prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitus, sąskaitas faktūras arba PVM sąskaitas faktūras, kitus dokumentus, patvirtinančius faktiškai patirtas išlaidas (aprašo 12.5–12.7 papunkčiuose nurodytais atvejais);

20.13. aukštojo mokslo diplomą, mokymo paslaugų teikimo sutartį, mokymo baigimo pažymėjimą, mokymo įstaigos išduotą sąskaitą faktūrą (aprašo 14 punkte nurodytu atveju).

21. Aprašo 20 punkte nurodyti dokumentai pateikiami tik tuo atveju, jeigu šiuose dokumentuose nurodytų duomenų nėra Lietuvos Respublikos gyventojų registre, kituose valstybės, žinybiniuose registruose arba valstybės informacinėse sistemose. Teikiami dokumentų originalai arba jų kopijos. Teikiamos dokumentų kopijos turi būti patvirtintos dokumentą išdavusios Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės institucijos, notaro ar kito asmens, įgalioto atlikti notarinius veiksmus, arba konsulinio pareigūno ar kito kompetentingo užsienio valstybės pareigūno.

22. Teritorinė darbo birža, gavusi bedarbio prašymą, patikrina, ar:

22.1. bedarbis atleistas iš darbo vienu iš aprašo 4 punkte nurodytų pagrindų;

22.2. pateikti visi aprašo 19 ir 20 punktuose nurodytas aplinkybes gauti atitinkamą išmoką patvirtinantys dokumentai, ar juose nurodyta visa reikiama informacija, ar ji teisinga.

23. Sprendimas dėl aprašo 6.3–6.7 papunkčiuose nurodytų išmokų skyrimo turi būti priimtas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tos dienos, kurią gautas prašymas su visais reikiamais dokumentais. Jei pateikti ne visi dokumentai, suteikta ne visa informacija, reikalinga sprendimui dėl išmokos (-ų) mokėjimo priimti, suteikta neteisinga informacija, teritorinė darbo birža paprašo šią informaciją patikslinti per jos nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis nei 3 darbo dienas. Jeigu asmuo per teritorinės darbo biržos nustatytą terminą nepateikia nurodytų dokumentų ar nepatikslina nurodytos informacijos, sprendimas dėl išmokos (-ų) mokėjimo priimamas pagal turimus dokumentus ir informaciją.

24. Aprašo 6.3 papunktyje nurodyta išmoka bedarbiui išmokama po 6 mėnesių nuo įsidarbinimo dienos.

25. Aprašo 6.4 ir 6.5 papunkčiuose nurodytos išmokos mokamos kas mėnesį už kiekvieną praėjusį mėnesį iki kito mėnesio 25 dienos.

26. Aprašo 6.6 papunktyje nurodyta išmoka išmokama per 5 darbo dienas nuo sprendimo dėl išmokos paskyrimo priėmimo dienos.

27. Aprašo 6.7 papunktyje nurodyta išmoka (avansas) išmokama per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

28. Teritorinė darbo birža ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu praneša bedarbiui apie priimtą sprendimą. Išmoka pervedama per Lietuvos Respublikoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įregistruotą kredito įstaigą ar kitą mokėjimo paslaugų teikėją į išmokos gavėjo asmeninę sąskaitą.

29. Jeigu priimamas sprendimas neskirti išmokos, sprendime nurodoma atsisakymo skirti išmoką priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka.

30. Bendra aprašo 6.3–6.7 papunkčiuose nurodytų išmokų, skiriamų vienam bedarbiui, suma negali būti didesnė kaip 15 MMA. Šiomis išmokomis bedarbis gali pasinaudoti kartą per 24 mėnesius nuo jo įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos fondo lėšomis bendrai finansuojamo projekto įgyvendinimo laikotarpiu.

31. Aprašo 6.3–6.7 papunkčiuose nurodytų išmokų dydžiai apskaičiuojami pagal tą mėnesį, už kurį išmoka mokama, galiojusį MMA dydį.

32. Visi dokumentai, pagal kuriuos skirtos ir išmokėtos aprašo 6.3–6.7 papunkčiuose nurodytos išmokos, saugomi teritorinėje darbo biržoje.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija perveda fondo lėšas Lietuvos darbo biržai pagal su ja sudarytą sutartį.

34. Lietuvos darbo birža ir teritorinės darbo biržos atsako už iš fondo gautų lėšų naudojimą.
